

Lunes 13 de junio de 2016 (19:30-21:00)

LECTURA DRAMATIZADA DE FRAGMENTOS DE

***EL DICCIONARIO* de Manuel Calzada Pérez**

en la BIBLIOTECA DEL INSTITUTO CERVANTES DE ATENAS

por el grupo ***ENTRE PÁGINAS SUELTAS***

<http://entrepaginassueltas.blogspot.gr/>

IDEA Y COORDINACIÓN: María José Martínez

ELENCO

PRÓLOGO

Vicky Ververoglou

MARÍA MOLINER

Angelikí Patera

(mayor)

MARÍA MOLINER

Stella Panagopoulou

(joven)

FERNANDO

Tatiana Basakou

(sustituida por Tina Dougali)

FERNANDO joven

Afroditi Papatheodorou

DOCTOR

Varvara Asouti

JUEZ

Afroditi Papatheodorou

ACOTACIONES

María José Martínez

PROGRAMA

- ***Yo voy a hacer un diccionario*** poema de
Irini Lambropulu (Lee **María José Martínez**)
- **¿POR QUÉ UNA OBRA SOBRE MARÍA MOLINER?**
(*Texto y lectura: Stella Panagopoulou/ Traducción al griego: Tina Dougali*)
- **Proyección del vídeo: *María Moliner: ESTAMPAS*** de
Emilio Casanova.
- **Prólogo** de la obra ***EL DICCIONARIO***
(Lee: **Vicky Ververoglou**)
- **LECTURA** de fragmentos de la obra de teatro ***EL DICCIONARIO*** de **Manuel Calzada** a cargo del grupo ***ENTRE PÁGINAS SUELTAS.***

MÚSICA DE LA VELADA:

El diccionario de **Fernando Valadés**

Romance del Conde Olinos de **Jose Negrete**

El diccionario de **Alfredo Zitarrosa**

ΓΙΑΤΙ ΕΝΑ ΕΡΓΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΑΡΙΑ ΜΟΛΙΝΕΡ;

Ο Μανουέλ Καλζάδα Πέρεθ μας δίνει τρεις λόγους οι οποίοι τον ώθησαν να δημιουργήσει αυτό το έργο για την Μαρία Μολινέρ.

Ο πρώτος είναι η τραγική διάσταση της ζωής της: Μια γυναίκα που αναλώθηκε δουλεύοντας με τις λέξεις, έμεινε στο τέλος της ζωής της άδεια από κάθε γλώσσα, σε ολοκληρωτική άνοια, την ώρα που το λεξικό της, «*το πιο πλήρες, το πιο χρήσιμο, το πιο επιτακτικά αναγκαίο και το πιο ζωντανό κι ενδιαφέρον*», όπως έγραψε ο Γκαμπριέλ Γκαρσία Μαρκές, έδινε ξανά στις λέξεις την αληθινή τους σημασία, ύστερα από πολλά χρόνια λογοκρισίας.

Ο δεύτερος λόγος είναι αυτό το ίδιο το πνευματικό της έργο, καθώς κι ο διαρκής αγώνας της για να κάνει τον κόσμο καλύτερο, μέσα από την παιδεία και τον πολιτισμό, δίχως πολιτικές προκαταλήψεις, παρά το γεγονός ότι υπέστη η ίδια, στα χρόνια της Φρανκικής δικτατορίας, διώξεις και υποβιβασμό στην υπηρεσιακή επετηρίδα. Ξεκίνησε να διορθώνει το λεξικό της Βασιλικής Ακαδημίας με βασικό σκοπό να βάλει τις λέξεις σε μια τάξη, να βάλει τάξη στο σύμπαν, με τέτοιο τρόπο ώστε οι Ισπανοί, της μιας και της άλλης πλευράς, να καταφέρουν μια μέρα να συνεννοηθούνε μεταξύ τους. Μήτε η άρνηση της Ακαδημίας να την δεχτεί στις τάξεις της, επιμένοντας στο να μην αλλάξει την σεβάσμια σοβινιστική παράδοση, μήτε το προσωπικό και οικογενειακό κόστος αυτού του εντυπωσιακού και πρωτοποριακού έργου την αποθάρρυναν.

Ο τρίτος λόγος είναι ότι το λεξικό της είναι εκείνη η ίδια: Διεισδυτική, απαιτητική, αισιόδοξη, ακούραστη, έντιμη, αδιάφθορη, μια πραγματική αγωνίστρια. Το έργο της ήταν ο τρόπος της για να υπάρξει ελεύθερη. Οι σιωπές της ζωής της είχαν βρει επιτέλους τρόπο να ξεφύγουν από την εσωτερική και την επίσημη λογοκρισία.

Κάποιες φορές η σιωπή είναι σαν μια άναρθρη κραυγή που μεταφράζεται σε λέξεις βαθιά ανθρώπινες. Για μας που μελετήσαμε την ζωή της, η Μαρία Μολινέρ είναι ένα σύμβολο, είναι η γυναίκα, που από την ταπεινή θέση της

βιβλιοθηκαρίου, της αφιερωμένης μ' όλη της την ψυχή ανάμεσα στις καρτέλες των αρχείων, από τη θέση της αφοσιωμένης μητέρας, της νοικοκυράς που μαντάρει κάλτσες, της υποδειγματικής συζύγου, παλεύει καθημερινά, με πίστη στις ιδέες της, ενάντια σε μια πατριαρχική και μισόγυνη κοινωνία, για να αλλάξει την καθιερωμένη τάξη πραγμάτων, με μοναδικό όπλο την αγάπη της για την ζωή και την ελευθερία. Οι τραγικές στιγμές της ζωής της παρουσιάζονται με δεξιοτεχνία από τον δραματουργό: Η συγκινητική σκηνή όπου ο Φερνάντο χάνει την όρασή του, η απώλεια της μνήμης της Μαρίας, η σκηνή στο μπαλκόνι όπου όλη η οικογένεια δίνει το παρόν στην είσοδο του Φράνκο στην κατακτημένη Βαλένσια, μια στιγμή μεγάλης έντασης, όπου η προστασία της οικογένειας βρίσκεται σε σύγκρουση με την ιδεολογία της, η σκηνή όπου ο άντρας της δεν θέλει να αποδεχθεί το θάνατο της πρώτης τους κόρης και η Μαρία υπερβαίνει τον πόνο της για να στηρίξει τον απελπισμένο σύντροφό της, είναι κάποιες απ' τις στιγμές που αναδεικνύουν περίτρανα τη δύναμη ψυχής της λεξικογράφου. Παρ' ότι το έργο της δεν θεωρείται ούτε φεμινιστικό ούτε επαναστατικό, όπως τα έργα των συνομήλικών της γυναικών της πρωτοπορίας, που είναι γνωστές σαν «αυτές που δεν φορούν καπέλο» (las sinsombrero), οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι το λεξικό της δείχνει την εξαιρετική πνευματική ικανότητα, αλλά και την ανεξαρτησία της συγγραφέως και μ' αυτήν την έννοια αποτελεί ρήξη με το παρελθόν. Όταν για πρώτη φορά αυτό το κολοσσιαίο έργο παρουσιάζεται στην κοινωνία, αυτή, παρ' όλες τις επιφυλάξεις της, αισθάνεται υποχρεωμένη να το αναγνωρίσει. Γι' αυτό πιστεύουμε πως το λεξικό της Μαρίας Μολινέρ έχει μεγάλη αξία όχι μόνο ως λεξικό, αλλά και ως ηθική πράξη, γιατί στην εποχή που έζησε εκείνη το να γίνει πραγματικότητα η επιθυμία μιας γυναίκας ήταν αληθινός άθλος.

Μια ποιήτρια της ίδιας εποχής, η Ερνεστίνια Τσαπουρτσίν εκφράζει αυτήν την επιθυμία με τα ακόλουθα λόγια:

«Γιατί να μην μπορούμε να είμαστε ο εαυτός μας και τίποτα άλλο; Να μην έχουμε μήτε όνομα, μήτε περιουσία, να μην ανήκουμε σε τίποτα και σε κανένα και να είμαστε εμείς οι ίδιες, όπως τα ποιήματα σε ελεύθερο στίχο, ή τα γαλάζια κρίνα»

(Texto: Stella Panagopoulou/ Traducción al griego: Tina Dougali)

atenas.cervantes.es

